

Kompliciranost velikih špiljskih i jamskih sustava na neki način utječe i na mjerenja istih, pogotovo kada se takvi sustavi istražuju godinama, čak i desetljećima i kada su istraživanja provedena od više društava. Ponekad je do točnih podataka ili nacрта teško doći ili čak više i ne postoje. U ovoj kompilaciji spojili smo sve do sada poznate podatke mjerenja sustava Panjkov ponor - Varićakova špilja, ispravili poneke krive podatke i na taj način došli do njegove sadašnje duljine...

UKRATKO O SUSTAVU PANJKOV PONOR - KRŠLJE

Panjkov ponor dobio je ime po prezimenu Panjak, kako se zovu vlasnici zemljišta na kojem se nalazi ulaz u špilju. To je stjenoviti previsni polukrug visok 20 m u čijem podnožju leži niski, široki otvor. Špilja Kršlje ima još nekoliko imena koja potječu od prezimena ljudi, vlasnika zemlje u tom području, pa se tako spominje još nazivlje Muškinja, Varićakova i Mitrovićeva pećina. Obje špilje spojene su u sustav u akciji 19. i 20. studenog 1983. kada su Hrvoje Malinar (SO PDS Velebit) i Stanko Plevnik (SO PD Željezničar) preronili sifon u Glavnom kanalu Kršlje (Sifon izgubljenog užeta) i izašli na Panjkov ponor.

Razlog izlaska kroz Panjkov bio je gubitak sigurnosnog užeta u sifonu, po čemu je isti i dobio ime...

DULJINA SUSTAVA: 12 922 m

Sustav Panjkov ponor-Varićakova, do nedavno je po duljini bio drugi speleološki objekt u Hrvatskoj, s preko 11.500 metara, a početkom ljeta 2010. godine, došao je na treće mjesto. Naime, speleolozi SO Sv. Mihovil iz Šibenika i SO Željezničar iz Zagreba produžili su na Crnopcu speleološki sustav Kita Gaćešina – Draženova puhaljka na preko 11.900 metara. Sustavu Panjkov ponor – Varićakova špilja ponovo je vraćeno drugo mjesto po duljini u Hrvatskoj 22. srpnja 2010.g., sa 12.922 m tijekom MSRE "Panjkov ponor 2010." DDISKF-a.

U listopadu dolazi vijest, da su speleolozi sa Kite gaćešine, pretekli ponovo dužinu Panjkovog sustava za gotovo 500 metara, Uz čestitke svim sudionicima tog istraživanja, dodan je novi impuls i izazov da ekipe iz Panjkovog ponora krenu dalje...

Pitanje je samo dana kada će jedan od ova dva sustava dostići, a vjerojatno i prestići Đulin ponor – Medvednicu, trenutno najdulji speleološki sustav u Republici Hrvatskoj.

O duljini Sustava Panjkov ponor-Varićakova špilja (uskoro, vjerujemo i Crno vrelo ili Zečevac) dosta se raspravljalo i raspravlja se u speleološkim krugovima. U ime DDISKF-a (koji trenutno istražuje sustav), kontinuitet se nastavlja i nadopunjuje na istraživanjima bivšega

DISKF-a od 1983. godine, te temeljnoj podlozi izrađenoj od strane speleologa SO PD "Veletit" cjelokupnog sustava Panjkov ponor – Kršlje nadopunjenog novijim istraživanjima. Na ovom Posteru iznosimo sve dokazive i dostupne podatke i rezultate na kojima se bazira današnja duljina cijelog sustava, na temelju javno prezentiranih i objavljenih u nekim speleološkim i inim časopisima, kao i rezultatima direktnih istraživanja i postojećih topografskih tablica i nacрта, te ostalih materijala; fotografija, video zapisa, svjedočanstva članova iz drugih speleoloških organizacija koje su sudjelovale na ekspedicijama u sustavu.

O ISTRAŽIVANJIMA...

Prva i temeljita istraživanja Sustava počinju od strane SO PD "Veletit" od 1. svibnja do 28. studenoga 1983. (*Priroda, rujanj 1984.*) Tim istraživanjima topografski je snimljeno **9.352** metara.

Zeleni sifon topografski snimljen 1984. (*Speleologija Croatica 2/ 1991.*) u duljini od 573 metara (*Tu je uračunata i duljina sifona od procijenjenih još dvadesetak metara od Ž. Supičića i T. Kovačevića- ali nije top. snimljeno*), tu radimo korekciju, tada duljina iznosi **553** metara.

Zeleni sifon je ronjen 15. i 16. studenoga 1986. godine (*Lj. Kalinić, Ž. Supičić, T. Kovačević, P. Vekić i M. Garašić*) **MSRE**

"RAKOVICA 2002"

, tada je otkriveno i topografski snimljeno novih **425** metara.

MSRE "RAKOVICA 2003"

-crta se i poznati dio topografski snimljen od Ž. Supičića i P. Vekića 1988. godine. Na ekspediciji se roni u sifonu desnog kanala iza Glavnog sifona (*rone Pavol Skovajsa, Pavel Riha-Terminator i Jan Enčev-Honzo –s njima do ulaza u sifon preronio je i Tihomir Kovačević. Sifon je dobio ime po Ljubiši (Ljubiša Kalinić prvi je preronio sifon, zatim Žarko Supičić i Tihomir Kovačević ...*)).

2003. je ronjen i "Arenin sifon" - nazvan još i "Kada". Sveukupna duljina preronjenih kanala iznosi **50** metara (originalne skice). U duljinu od **1.620** metara ulaze svi prije istraženi (ponovo crtani) kanali i novo-istraženi 2002. i 2003. godine s duljinom preronjenih sifona (50 m).

Neki podaci kao i navedene duljine iza Glavnog sifona u Varićakovoj, zatim duljine iza takozvanih "Troprstića", koji se spominju od nekih istraživača, te još niz kanala i kanalčića nisu nam poznate niti ikada prezentirane u nekoj publikaciji i u javnosti, te ukazanim relevantnim

Duljina sustava Panjkov ponor - Varićakova

Autor Tihi

Nedjelja, 02 Siječanj 2011 09:59 - Ažurirano Utorak, 11 Siječanj 2011 18:07

---

izvorom gdje se to može naći ili potvrditi, a ulaze u 12.385 metara - podatak koji se vodi u nekim službenim speleološkim popisima.

Koliko je poznato, a i vidljivo iza Glavnog sifona u Varićakovoj ide odmah "Neočekivani kanal", koji je sastavni dio opisa i prikazanih kanala od M. Čepelaka, a postoji tvrdnja kako se tamo nalazi kanal od šestotinjak metara... a u nekom dijelu špilje istraženih 700 metara, ali ne topografski snimljenih... i tako dalje...

I konačno, "**MSRE PANJKOV PONOR 2010.**" : na ovoj Ekspediciji istraženo je i topografski snimljeno **1.397** metara, te nova duljina sada iznosi:

9.352 (SO PD " Velebit" , M. Čepelak)
553 (DISKF , M. Garašić) – Zeleni sifon
1.620 (DDISKF, A. Kovačević) – Nova Panjkova
1.397 (DDISKF, A. Kovačević) – Nova Panjkova

12.922 m

Opaska:

Nanovo je mjereno i Crno vrelo (Petra Kovač – Konrad, Hrvoje Cvitanović i Alan Kovačević): njegova duljina je 337 metara, a ne kako se u pojedinim napisima vodi: 659 metara!

Kompilacija:
Izrada postera i projekcije: M. Prpić - Luka

Tihomir Kovačević - Tihi

